

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2019 om ændring af Inatsisartutlov om alderspension**

(Forhøjelse af det beløb borgeren må tjene, inden alderspensionen bliver nedsat)

Afgivet til forslagets 2. behandling

Familie- og Sundhedsudvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelsen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut
Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 25. september 2019 under EM2019 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslaget har til formål at forhøje fradraget for alderspensionstillæg og nedsætte aftrappingsprocenten. Hensigten er at sikre, at alderspensionister, der stadig kan arbejde, kan tjene mere, før deres alderspension bliver nedsat. Beløbet, som alderspensionister må tjene, før de trækkes i alderspension, øges med 100.000 kr.

Herudover sænkes nedtrappingsprocenten, således at alderspensionister bliver trukket mindre end under den nuværende ordning.

2. Høringssvar

Udvalget har til brug for udvalgsbehandlingen af nærværende forslag indhentet kopi af afgivne høringssvar. Udvalget skal påminde Naalakkersuisut om, at høringssvarene jfr. formkrav fastsat af Formandskabet for Inatsisartut skal fremsendes til Bureau for Inatsisartut samtidig med indgivelse af et lovforslag.

Udvalget konstaterer, at en række faglige organisationer ikke er blevet opfordret til at afgive høringssvar. Da fagforeningers medlemmer også kan omfattes af nærværende lovforslag, har udvalget fundet det relevant, at disse parter også høres. På denne baggrund har udvalget anmodet Naalakkersuisut om at udføre en supplerende lynhøring af NPK, IMAK, ASG, PPK og AK. Naalakkersuisut har imødekommet denne anmodning, og der er foretaget en høring til forslaget fra d. 14. oktober 2019 til den 18. oktober 2019. Udvalget takker Naalakkersuisut herfor.

Udvalget konstaterer, at lynhøringen er udført i en meget begrænset periode, men at denne blev udvidet. Dette finder udvalget positivt, idet det dermed har været muligt for høringsparterne at sætte sig ind i lovforslaget og indsende deres bemærkninger.

Naalakkersuisut har orienteret udvalget om de høringssvar, som er modtaget i forbindelse med lynhøringen (Bilag 3).

3. Spørgsmål

Udvalget har til brug for udvalgets behandling af forslaget anmodet medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender og Justitsområdet om at besvare en række spørgsmål. Kopi af udvalgets spørgsmål og medlemmet af Naalakkersuisuts besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag 1-3.

4. Udvalgets behandling af forslaget

Under førstebehandlingen af forslaget blev der stillet spørgsmål ved, hvilken betydning ordningen vil have for de alderspensionister, der blandt andet modtager boligstøtte. Dette spørgsmål blev omtalt til et møde den 11. oktober 2019 hos Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender og Justitsområdet. Her blev udvalget orienteret om forslagens økonomiske følger for de alderspensionister, der modtager boligstøtte.

Enlige alderspensionister uden børn, som tjener det maksimale beløb på 156.000 kroner om året, vil ikke længere kunne modtage boligsikring. For par, der er alderspensionister og som tjener det maksimale beløb på 183.000 kr., vil fortsat ikke kunne modtage boligsikring.

Alderspensionister, der er enlige eller par, og som har hjemmeboende børn vil opleve en nedgang i boligsikringen, hvis deres indkomst stiger til den maksimale indkomstgrænse.

Udvalget noterer sig, at Naalakkersuisut agter at evaluere ordningen om tre år. Dette finder udvalget hensigtsmæssigt, idet en evaluering gør det muligt at undersøge, i hvilket omfang ordningen har haft den ønskede virkning.

På baggrund af debatten i salen har udvalget i øvrigt drøftet problematikken i, at der kun er sat fokus på alderspensionister, der stadig kan arbejde. Alderspensionister er ikke en homogen gruppe. De består også af personer som har udfordringer, der ikke gør det muligt at arbejde og dermed supplere sin alderspension med en ekstra indtægt. Udfordringen heri er ligeledes, at et svagt stigende antal personer over 60 år, hvert år flytter til Danmark¹. Årsagerne hertil er ikke fuldt klarlagte, men lavere leveomkostninger i Danmark kombineret med en lidt højere folkepension, kan ikke afvises at være medvirkende til de ældres fraflytning fra Grønland.

Hvis grønlandske alderspensionister, som ikke længere kan arbejde, fremover skal kunne leve et anstændigt liv i Grønland, skal der, efter udvalget opfattelse derfor ses på mulighederne for at øge grundpensionen. Udvalget opfordrer således Naalakkersuisut til at igangsætte initiativer, der forbedrer vilkårene for alle alderspensionister.

¹ <http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=201901&sc=GD&subthemecode=O1&colcode=O> Tabel 2

Udvalget noterer sig desuden, at en pensionistgruppe under IMAK, i starten af året blandt andet opfordrede politikerne til at undersøge, hvorfor så mange grønlændere flytter til Danmark². Denne indsigt kan være med til at udforme politiske løsninger, der sikrer at grønlændere ikke fraflytter Grønland.

5. Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering er beskrevet under forslagens almindelige bemærkninger. Det er her anført, at de årlige merudgifter vil være 23,3 mio. kr. brutto. En del af de øgede udgifter vil komme tilbage som skattekroner, hvilket betyder, at nettoudgiften er anslået til at udgøre 13,5 mio. kr.

6. Udvalgets indstilling

Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Siumut og Demokraatit indstiller forslaget til vedtagelse.

Et mindretal i udvalget bestående af repræsentanter fra Inuit Ataqatigiit skal om forslaget bemærke følgende:

Vi fortsætter med at deltage i debatten om forbedring af pensionisternes mulighed for ekstra indkomst. Fra Inuit Ataqatigiit fastholder vi kravet fra alle partier i forbindelse med første behandling af forslaget om, at pensionerne grundlæggende skal rettes op og hæves i beløb. Den pensionsordning der gælder i dag anser vi som en der skal give ældre med arbejdsevne mulighed for udover ”velfærdsydelsen” ved arbejde kan opretholde højere indkomst. Dette gavner ikke de ældre som har været med til at bidrage i arbejdsmarkedet gennem opslidende arbejde i byer og bygder, hvor der er mangel på arbejdspladser og arbejdsløshed og disse får ikke gavn af forslaget.

Sagt på en anden måde sætter man ikke de ældre på lige fod med hinanden ifb. Med regulering af deres økonomiske vilkår. Det mener vi fra Inuit Ataqatigiit er meget ærgerligt. Partier som var enige om sidste års finanslov, har ikke overholdt deres løfte om, at der være med i forhandlinger før fremlæggelsen af forslaget, de vil kun afsætte midler til at visse grupper af ældre kan få mere i indkomst ved arbejde, uden at afsætte midler til andre gruppe af ældre. Vi vurderer i Inuit Ataqatigiit at dette er at føre de ældre og kommende pensionister bag lyset. Den lovning der er tilgået til de ældre er ikke blevet opfyldt af Siumut, Demokraatit og Nunatta Qitornai. Sagt på anden måde, det har kun været tomme ord og valgflæsk.

² <https://sermitsiaq.ag/node/211268>

Der er ønske i Inuit Ataqatigiit at ældres pensioner skal hæves mærkbart. Vi ønsker at enhver der bliver ældre i landet skyldes at få et tak fra samfundet. Og takken bør være velfærd for de ældre, dette være sig omkring økonomiske og livsvilkår. Dette støttes ikke af koalitionspartierne og Demokraatit. Vi ønsker at have råd til at afsætte midler til de ældre. Koalitionen og Demokraatit udtaler at landets økonomi er i høj konjunktur. Og det er meget forunderligt, at når det drejer sig om de ældre, at de så ikke afsætter midler. Det er blot forunderlighed yderligere i lang række forunderligheder skabt af koalitionen og Demokraatit.

Det er børnene og de unge, sågar også mindrebemidlede og hjælpetrængende der betaler for koalitionen finansiering af anlægsopgaver. Disse er dem der har de største udfordringer i deres tilværelse, ikke desto skal de være med til at finansiere stor flotte overdådige anlægsarbejder på trods af de har økonomiske udfordringer. Dette forslag er symptomatisk for, at de venstreorienterede politiske partier styres af højreorienterede partier og er svækkede på trods af at de er i flertal.

Hvorfor kan vi ikke forhøje ældrepensionen, således vores ældre kan få bedre liv? Hvorfor vil vi ikke give midler til forhøjelse af alderspensionen? Varepriser er steget. I løbet af sommeren – steg elprisen; olieprisen, samt afgifter på billetpriser. Ved at spare 80 mio. kr. i KNI A/S vil man ramme borgerne i yderdistrikterne. Sagt på en anden måde, det er forbavsende at koalitionen og Demokraterne er begyndt at styre landet med samfundets borgere som gidsler. Med dette forslag vil Inuit Ataqatigiit rette op på forholdene for de ældre.

Vi har ikke noget imod at de ældre får flere indtægter ud over deres pension. Af hensyn til alle pensionister vi ønsker også opnå rette op på grundbeløbet af alderspensionen, og idet flertallet af partier ikke støtter forslaget er vi mindretal. Dette er at føre de ældre bag lyset og kan ikke accepteres, og giver falske forhåbninger og bruges som valgfæsk.

Hermed fremlægger vi vores mindretalsudtalelse, idet koalitionen og Demokraatit ikke ønsker at rette op på forholdene for de ældre. Det er ærgerligt at Siumut, Demokraatit og Nunatta Qitornai forkaster at rette op på forholdene for de ældre, således de kan følge med i konjunktoren. Der er ikke Inuit Ataqatigiit's ånd, at de rige bliver rigere på bekostning af de mindrebemidlede.

Selv om rette op på forholdene for de ældre vil man forringe forholdene ved at nedskære bl.a. deres offentlige ydelser og tilskud. Eftersom det ikke var tanken, må vi igen tænke over det. Hvis vi agerer således vil det se ud som om vi prøver at spare på bekostning af de ældre.

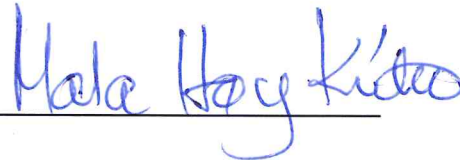
Vi ønsker at skabe et land med befolkningstilvækst som vores bedsteforældre vælger at blive boende i frem for at forlade det. Det skal jo være til nytte for samfundet ikke bare økonomisk men også velfærdsmæssigt.

Tiden er kommet til at, i stedet for bare at bruge de ældres som valgfæsk at skabe forbedringer ved give dem håb. Det er på tide at, skabe generelle forbedringer med fokus på de ældres forhold.

Vi skal med denne mindretalsudtalelse indstille at, Naalakkersuisut til tredjebehandlingen; **For at opnå forhøjelse af alderspensionisternes grundpension, samt for at opnå at de ældres pensioner og vilkår kommer på højde med de danske standarder på pensionsområdet fremsætter et ændringsforslag.**

På baggrund af ovenstående begrundelser vil vi have forslaget genhenvist til behandling i udvalget før tredjebehandling.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

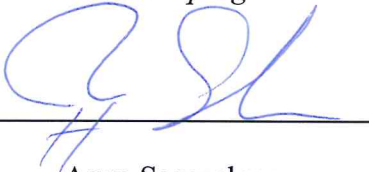
Mala Høy Kúko
Formand
Siumut

Stine Egede
Næstformand
Inuit Ataatigiit

Anna Wangenheim
Demokraatit

Aqqa Samuelsen
Inuit Ataatigiit

Karl-Kristian Kruse
Siumut

Malene Vahl Rasmussen
Demokraatit

Mikivsuk Thomassen
Inuit Ataatigiit

Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale
Anliggender og Justitsområdet

Dato: 11-10-2019

J.nr.: 01.38.01.03-00116

Skriftlige spørgsmål vedr. EM2019/144 Inatsisartutlov om alderspension

I forbindelse med førstebehandlingen af EM2019/144 blev forslaget henvist til udvalgets behandling. Udvalget har i den forbindelse fundet det hensigtsmæssigt at fremsende en række spørgsmål vedrørende forslaget konsekvenser, formål, fortolkning m.v.

Indledningsvist kan udvalget konstatere, at nærværende lovforslag, ud over SIK og GE, tilsyneladende ikke har været i høring hos en række faglige organisationer (jf. afsnit 8 i de almindelige bemærkninger). Når indtægtsgrænsen for, hvornår borgere kan modtage alderspension hæves, må det forventes, at loven også kan få konsekvenser for bl.a. andre fagforeningers medlemmer.

1. Naalakkersuisut anmodes om at foretage en høring af bl.a. følgende: NPK, IMAK, ASG, PPK, og AK.
2. Hvordan stiller denne lovændring, de personer, der har anden indtægt end indtægt fra arbejde? *Her tænkes særligt på personer, der får afkast af aktier, obligationer, eller modtager anden pension, erstatning eller arver m.v.?*
3. Hvilke konsekvenser vil lovændringen have for eventuelle alderspensionister, der er (almindelige og professionelle) plejeforældre og dermed modtager vederlag?

Udvalget ser frem til Naalakkersuisuts besvarelse på grønlandsk og dansk. Besvarelsen bedes fremsendt elektronisk til ina@ina.gl med kopi til udvalgets sekretær på lobd@inatsisartut.gl og mika@inatsisartut.gl

Pva. Familie- og Sundhedsudvalget

Med venlig hilsen

↳ Mala Høy Kúko

Udvalgsformand

Familie- og Sundhedsudvalget
 Inatsisartut

Svar på udvalgets spørgsmål af 11. oktober 2019 vedr. alderspension.

I anledning af Familie- og Sundhedsudvalgets spørgsmål dateret den 11. oktober 2019 og modtaget på mail den 14. oktober 2019 vedrørende EM2019/144 om ændring af Inatsisartutlov om alderspension, har jeg følgende bemærkninger:

1. Naalakkersuisut anmodes om at foretage en høring af bl.a. følgende: NPK, IMAK, ASG, PPK og AK

Der er fremsendt høring til de pågældende organisationer den 14. oktober med frist for svar til den 18. oktober 2019 kl. 12. Svarene vil blive fremsendt, når de er modtaget.

2. Hvordan stiller denne lovændring, de personer, der har anden indtægt end indtægt fra arbejde? Her tænkes særligt på personer, der får afkast af aktier, obligationer, eller modtager anden pension, erstatning eller arver m.v.

Der er ikke nogen forskel på, hvor man har indtægt fra, hvis der er tale om aktuel indkomst. Aktuel indkomst er al form for A-indkomst, B-indkomst, pensioner m.m. Personer med de nævnte indtægter stilles derfor på lige fod med personer med indtægt fra almindeligt arbejde. De borgere, der har indtægt fra kilder som ikke tælles med i aktuel indkomst vil med nuværende lov ikke blive aftrappet i deres alderspension, og det vil de heller ikke med det nye lovforslag. De stilles derfor også lige.

3. Hvilke konsekvenser vil lovændringen have for eventuelle alderspensionister, der er (almindelige og professionelle) plejeforældre og dermed modtager vederlag?

Der vil være de samme fordele for eventuelle alderspensionister, der er plejeforældre og modtager vederlag.

En professionel plejeforælder aflønnes i henhold til gældende overenskomst og sidestilles derfor med andre lønmodtagere, således at man kan tjene mere, før der sker fradrag i alderspensionen.

Plejevederlag, der udbetales til en almindelig plejeforælder ikke indgår i beregningen af aktuel indkomst, og det har derfor ikke nogen betydning for størrelsen af alderspensionen hverken med de gældende regler eller de foreslåede regler. Modtager en almindelig plejefamilie dog eksempelvis forhøjet plejevederlag, så vil forhøjelsen i

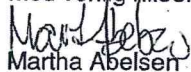
15-10-2019
 Sags nr. 2018 - 12486
 Akt. id. 11849510

Postboks 260
 3900 Nuuk
 Tlf. (+299) 34 50 00
 Fax (+299) 34 66 66
 E-mail: lian@nanoq.gl
 www.naalakkersuisut.gl

dag kunne aftrappe alderspensionen. Det vil forhøjelsen af plejevederlaget også i det nye forslag, med den forskel, at plejefamilien vil blive aftrappet langt mindre i alderspensionen ved forslaget end nu pga. de forhøjede fradragsgrænser og sænkede aftrappingsprocenter. Ændringen vil derfor være til gavn for plejefamilier.

Jeg håber, at det besvarer spørgsmålene.

Med venlig hilsen

Martha Abelsen

Til
Familie- og Sundhedsudvalget

Svar til udvalget med høringssvar fra supplerende høring vedr. forslag til ændring af Inatsisartutlov om alderspension – EM2019/144.

I fortsættelse af mit svar til udvalget af 15. oktober 2019 fremsendes hérmed som lovet høringssvar fra tre af de organisationer, som udvalget anmodede mig om at sende forslaget til:

1. NPK

Nunatsinni Perorsaasut Kattuffiat NPK skal meddele, at man støtter forslaget til ændring af alderspensionen.

Selvom vi ikke har det store at sige, så støtter vi ændringen af alderspensionsloven, da et af vores mål er, at man gør et godt stykke arbejde for mennesker, og vi accepterer ikke, at et menneske som har været med til at have indtægter for vores land, ikke har noget at leve af.

Svar:

Taget til efterretning.

2. ASG

Mange tak for muligheden for at kommentere på høringen vedr. ændring af lov om alderspension. Grundet ferie fik vi sendt høringen sent afsted i ASG-kredsen. Vi kan dog for god ordens skyld meddele, at vi ikke har bemærkninger til ændring af lov om alderspension.

Svar:

Taget til efterretning

3. IMAK

IMAKs bestyrelse støtter op omkring forslaget til ændring af lov om alderspension og har ikke yderligere bemærkninger.

Svar:

Taget til efterretning

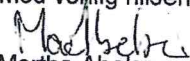
PPK og AK har ikke svaret på den fornyede høring, heller ikke efter at fristen blev forlænget.

23-10-2019
Sags nr. 2018 - 12486
Akt. id. 11893182

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 66 66
E-mail: lian@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Høringssvarene vedlægges som bilag i den udgave, de er fremsendt.

Med venlig hilsen

Martha Abelsen